

วัตถุประสงค์ในการศึกษา

1. เพื่อทราบลักษณะการปรับตัวของชาวไทลื้อกับสภาพแวดล้อมของวัฒนธรรมท้องถิ่น และวัฒนธรรมส่วนกลาง
2. เพื่อทราบลักษณะการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมไทลื้อ
3. เพื่อทราบอุปสรรคและปัญหาต่าง ๆ ที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการปรับตัวของชาวไทลื้อ

ขอบเขตในการศึกษา

การศึกษาเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงและการปรับตัวทางสังคมของชาวไทลื้อนั้น จะทำการศึกษาถึงการปรับตัวเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง เศรษฐกิจ สังคม-วัฒนธรรม การปกครอง การศึกษา การอนามัย ศาสนา และความเชื่อ ในหมู่ชาวไทลื้อ บ้านหมู่ที่ 10 (บ้านไม้ลุงชน) ตำบลแม่สาย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ในช่วงเวลา 1 ปี (พ.ศ. 2528) เพื่อดูถึงการดำรงรักษาวัฒนธรรมและประเพณีเดิมเอาไว้ รวมทั้งการผสมผสานเข้ากับสังคมท้องถิ่นและสังคมส่วนกลาง

วิธีการศึกษา

โครงการวิจัยนี้เป็นการศึกษาเฉพาะกรณีจากหมู่บ้านที่เลือกศึกษาโดยใช้การวิจัยภาคสนาม (Field Research) เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลนำเสนอแบบพรรณนาวิเคราะห์ (Analytical Description)

วิธีการเก็บข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ คือ

- ข้อมูลที่ได้จากเอกสาร (Documentary Research) โดยได้จากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับชาวไทลื้อที่ศึกษาไว้ โดยผู้ทรงคุณวุฒิทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ

- ข้อมูลที่ได้จากการออกภาคสนาม (Field Research) เป็นข้อมูลที่ได้จากการสร้างแบบสอบถามเพื่อการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์

กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการศึกษาเรื่องนี้คือ ชาวไทลื้อ บ้านหมู่ที่ 10 (บ้านไม้ลุงชน) ตำบลแม่สาย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย โดยเน้นที่

- หัวหน้าครัวเรือน

- ผู้สูงอายุ

- ผู้นำในชุมชน

และการสุ่มตัวอย่างแบบ Simple Random Sampling เพื่อหาครัวเรือนตัวอย่างจำนวน 82 ครัวเรือน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ได้แก่ การสร้างแบบสอบถาม โดยแบ่งผู้ถูกสัมภาษณ์เป็น 2 กลุ่ม คือ

1. หัวหน้าครัวเรือน ใช้แบบสอบถามที่แยกคำถามเกี่ยวกับข้อมูลด้านต่าง ๆ เป็น 7 หัวข้อคือ ข้อมูลทั่วไป เศรษฐกิจ สังคม-วัฒนธรรม การปกครอง การศึกษา การอนามัย ศาสนาและความเชื่อ

2. ผู้นำหมู่บ้านในด้านต่าง ๆ คือ ผู้ใหญ่บ้าน ครูใหญ่ เจ้าหน้าที่อนามัย พระ ผู้สูงอายุ ฯลฯ โดยใช้แบบสอบถามปลายเปิด

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยนำข้อมูลที่ได้อาจจัดแยกประเภท แบ่งกลุ่มตามหัวข้อการศึกษาและวิเคราะห์ เพื่อทำเสนอแบบบรรยาย

การศึกษาและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้เลือกศึกษาถึงการเปลี่ยนแปลงและการปรับตัวทางสังคมของชาวไทยเชื้อ เนื่องจากว่ามีชาวไทยเชื้อบางกลุ่มที่ยังรักษาวัฒนธรรมประเพณีของตนได้อย่างดีและปรากฏให้เห็นอยู่ในปัจจุบัน ในขณะที่บางกลุ่มมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก โดยเฉพาะชาวไทยเชื้อที่มีลักษณะที่สามารถผสมผสานวัฒนธรรมประเพณีของท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี มีความตื่นตัวสูงในการที่จะปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ตลอดจนสังคมของตนให้ดีขึ้น จึงต้องการทราบถึงปัจจัยและกระบวนการการเปลี่ยนแปลงทางสังคมของชาวไทยเชื้อ โดยใช้บ้านไม้ลุงชน หมู่ที่ 10 ตำบลแม่สาย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย เป็นพื้นที่ในการศึกษา

ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาถึงผลงานวิจัยและการศึกษาที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

บุญช่วย ศรีสวัสดิ์, สามสิบชาติในเชียงราย, 2503

บุญช่วย ศรีสวัสดิ์, ไทยสิบสองปันนา, 2498

บุญช่วย ศรีสวัสดิ์, ลื้อ-คนไทยในประเทศจีน, 2498

รัตนพร เศรษฐกุลและคณะ, การสำรวจทางชาติพันธุ์ของชนเผ่าไทในลุ่มน้ำอิง จังหวัดเชียงใหม่, 2527

รายงาน บรรยายสรุปของอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย, 2528

W.C. Dodd, The Tai Race-The Elder Brother of the Chinese (Cedar Rapids, 1923)

E. Seidenfaden, The Thai Peoples (Bangkok, 1958)

Frank Lebar et al., Ethnic Groups of Mainland Southeast Asia (New Haven, 1964)

Sai Sam Tip, The Lu in Sip-Sawng Panna From the Earliest Times Down to A.D. 1644, M.A.

thesis, Arts and Science University Rangoon, 1976

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อเป็นแนวทางให้การศึกษาวิจัยเรื่องชนเผ่าไทกว้างขวางออกไป
2. เพื่อประโยชน์ต่อผู้ศึกษา ผู้สนใจเกี่ยวกับไทลื้อได้ทราบข้อเท็จจริงและปัญหาต่าง ๆ ในด้านการเปลี่ยนแปลงและการปรับตัวของชาวไทลื้อ
3. เพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม-วัฒนธรรมของชาวไทลื้อ และเป็นแนวทางในการศึกษาปัญหาเฉพาะอย่างให้กว้างขวางและลึกซึ้งต่อไป